

Iz njih odkrivamo, kako je Sušnik koroško zemljo in ljudi tokraj meje zaznamoval s svojo zagnanostjo, da bi se z vzgojo, omiko in umetnostjo povzdignil v boljši svet.

V knjižnici objavljena Sušnikova besedila so na prvi videz prigodniška. Napisal jih je na priložnost za obletnico ravske železarnice, ravske gimnazije, ravske godbe, za slovesne priložnosti, zapisal pa jih je tudi na pomnike trpljenja in smrti Korošcev med minulo vojsko. Ko pa se bralec samo malo poglobi vanje, se mu potrdi urednikova bistroumna ugotovitev, da je to »čisto svoja zvrst besedne umetnosti: kratka in jedrnata, sočna in vsebinsko domišljena«. Po besedišču je klena, s koroškimi starožitnim in domačijskim besedjem pretkana, z inverzijo poetično povzdignjena, z »velikim samorastnikom« Prežihovim Vorancem v rodu, pa vendarle samosvoja. V njej se veže stoletna tradicija dedovine, rodov in mater s prelito krvjo, svobodo in prisego. Opomnje (se reče opomini in omenki) nosijo v sebi obrednost, ki potrjuje njihovo veljavnost in trajanje v času. V bistvu so kratka poetična zgodovina sveta pod Uršljo goro, hkrati pa drobni medaljon Sušnikove osebnosti.

Bibliografija, ki jo je pridala Marija Suhodolčanova, je razdeljena na pet delov: v prvem so zajeti Sušnikovi samostojni tiski, v drugem njegovi zapisi v knjigah, zbornikih, periodičnem tisku in na spominskih obeležjih, v tretjem njegovi zapisi o Prežihovem Vorancu, v četrtem sestavki o pesmih, slikah in knjigah, v petem pa članki, ki so bili napisani o dr. Francu Sušniku. Dasiravno je bibliografija skrbno zbrana, bi se vendarle še našlo kaj, kar bi sodilo vanjo. Pri tem mislim na čas med vojskama. V moji evidenci so na primer črtica Mladost v Domu in svetu iz leta 1923, str. 279, kolede (napisi za mesece) v vseh mesečnih številkah

mariborskega lista Naš dom 1937. Ta list je v letnikih 1938/1939 dr. Franc Sušnik skupaj s pesnikom Francem Filipičem tudi urejal. Dr. Franc Sušnik je bil tudi gledališki kritik. V letih 1925 in 1926 je ocenjeval uprizoritve mariborskega Narodnega gledališča za dnevnik Slovenec. Posebnega upoštevanja je vredna njegova sicer kratka, a izredno daljnovidna kritika uprizoritve Zupančičeve Veronike Deseniške v mariborskem gledališču v Slovincu 54(1926)243, 23. X, str. 5.

Opomnje niso knjižica, ki bi častila dr. Franca Sušnika kot bibliotekarja. Toda zanjo so z vso spoštljivostjo in ljubeznijo poskrbeli ravnski knjižničarji in svojega vodjo vnovič potrdili kot osebnost široke vplivnosti in odmevnosti.

Bruno Hartman

Univerzitetna knjižnica Maribor 1903—1978. Jubilejni zbornik. Maribor, Založba Obzorja 1978. 236 str. + 1 pril. Ilustr. 8°.

Ob petinsedemdesetletnem jubileju Univerzitetne knjižnice ni manjkalo, kot je bilo že ponovno napisano, raznih informativnih, slavnostnih in drugih podobnih publikacij. Seveda je bila odmevnost tega jubileja še bolj vsestranska. Vendar bi na tem mestu obravnavali le publikacije, ki je sicer nastala ob obletnici in tudi zaradi nje, po znanstvenih rezultatih pa je njen pomen mnogo večji in predvsem trajnejši.

Publikacija je zbornik razprav in člankov, ki so jih napisali delavci Univerzitetne knjižnice, tudi drugače znani kot avtorji številnih strokovnih prispevkov. Najobsežnejša — saj zavzema skoraj polovico knjige — je razprava Bruna Hartmana, v kateri na podlagi virov in literature zelo podrobno obravnava zgodovino knjižnice Zgo-

dovinskega društva za Slovensko Štajersko, kasnejše Studijske in današnje Univerzitetne knjižnice do leta 1959, za naslednji dve desetletji pa opisuje njen razvoj bolj v splošnih in bistvenih potezah. Naslednji članki prikazujejo nekatere dejavnosti, ki jih opravljajo sedaj v knjižnici. Stanislav Kos piše o domoznanski dokumentaciji, Breda Filo o problemih informacijske službe, Zlata Kert o znanstvenih fondih v knjižnicah mariborske univerze in Vasja Sterlé o razstavnih dejavnosti v Univerzitetni knjižnici. Isti avtor je sestavil bibliografijo, obsegajočo 488 enot, ki govorijo o zgodovini knjižnice, njenem delovanju in njeni družbeni vlogi. Zbornik se končuje s skupinsko sliko sedanjih sodelavcev in seznamom vseh, ki so delali ali še delajo v knjižnici. Sestavil ga je Dušan Spindler.

V zvezi z glavno razpravo v zborniku lahko ponovno zapišemo, da je zgodovina knjižnic in knjižničarstva važna in tudi zanimiva veja nacionalne in kulturne zgodovine. Kljub svoji nesporni pomembnosti pa je bilo to področje pri nas deležno le malo pozornosti in tudi skromnega števila raziskovalcev. Zato imamo doslej le nekaj celovitejših prikazov zgodovinskega razvoja posameznih knjižnic, tako Stefanovo zgodovino Licejske knjižnice v Ljubljani (1907), Ramovševo zgodovino biblioteke SAZU (1952) z nadaljevanjem Klemenčičeve (1973), Komeljev pregled razvoja javnega knjižničarstva v Novem mestu (1965), Melitte Pivec-Stelê razpravo o Biblioteki Kmetijske družbe za Kranjsko (1966), Smolikovo zgodovino Semeiške knjižnice v Ljubljani (1975), Reispovo zgodovino knjižnice Narodnega muzeja v Ljubljani (1976), Demšarjev prikaz Glavarjeve knjižnice v Komendi (1977). Naštetim delom, ki so po obsegu in metodah seveda različna, se sedaj pridružuje Hartmanova zgodovina, ob-

javljena v obravnavanem zborniku pod naslovom »Petinsedemset let Univerzitetne knjižnice v Mariboru«. Delo sodi nedvomno med najpomembnejše dosedanje prispevke na področju zgodovine naših knjižnic. Nanj se naslanja tudi besedilo 88. zvezka v zbirki vodnikov Kulturni in naravni spomeniki Slovenije.

Publicirana razprava je del širše naloge, katere namen je ne samo raziskati zgodovino Univerzitetne in drugih mariborskih knjižnic, ampak tudi ugotoviti njihov vpliv na duhovno življenje v Mariboru. Delež knjižnic je namreč v razvoju znanstvenega, kulturnega in političnega življenja na prvi pogled zabrisan, zato šele raziskovanje v tej smeri lahko pravilno prikaže vlogo knjižnic in knjižničarstva. Tako zasnovana raziskava dobi s tem tudi drugačno, novo kvaliteto. Še posebej dragocena bi bila zato, ker gre za obravnavo slabo raziskanih vprašanj iz duhovnega in gospodarskega življenja Maribora — središča štajerskih Slovencev. Pomemben korak do tega cilja pa je s to publikacijo že napravljen.

Branko Reisp

Vodič kroz informaciono dokumentacione službe i specialne biblioteke u SFRJ. Izdala Komisija za sistem znanstvenih informacij pri Svetu Zveze republiških in pokrajinskih samoupravnih interesnih skupnosti za znanstveno dejavnost v SFRJ. Beograd 1978.

Pred nami je publikacija, ki jo je na podlagi ankete o INDOK službah, ki so jo izvedle republiške in pokrajinske skupnosti za znanost, pripravila omenjena komisija. Računalniško je vodič obdelala tehnična skupina pri jedrskem inštitutu »Boris Kidrič« v Vinči. Publikacija je zajela 389 INDOK služb oziroma specialnih knjižnic